

Dansk Lokomotivtidende.

Organ for Dansk Lokomotivfører- og Lokomotivfyrbøder-Forening.

Redaktør: Lokomotivfører L. Mauritzen, Fredericia.

Nr. 13.

1. Juli 1903.

3. Aargang.

Lokomotiverne af Litra K. og C.s Skinnetryksforhold.

Den i forrige Numer beskrevne ny Lokomotivtype er konstrueret under Hensyn til de i Udlandet indhøstede Erfaringer; den har med sine 13 Tons Akseltryk paa Driv- og Kobbelhjulsættet samt 12 Meters total Hjulstand naaet

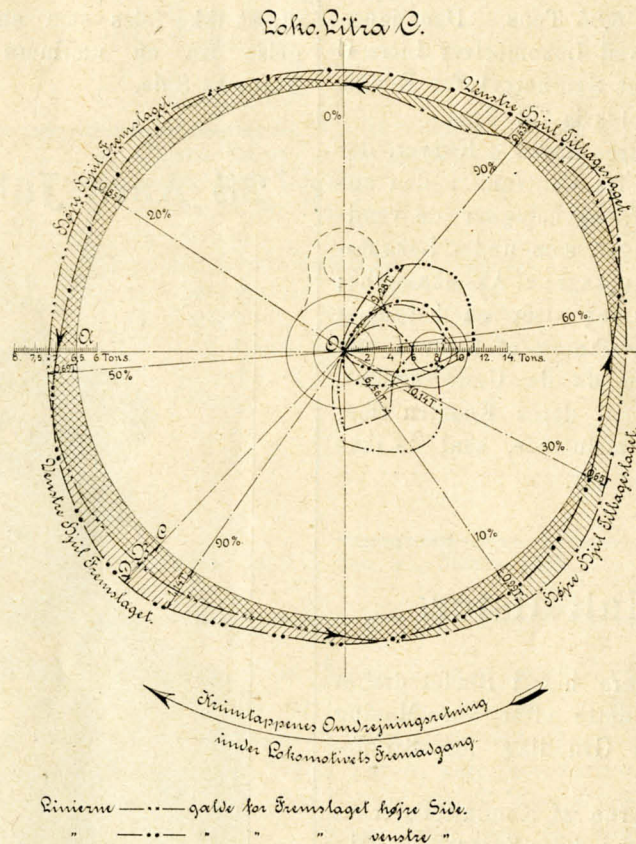
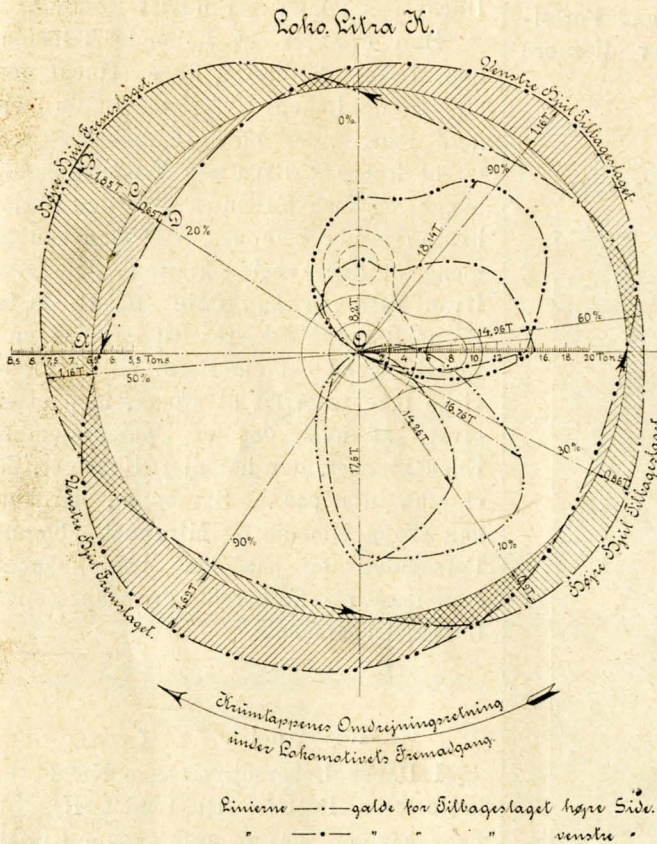
vægtens Centrifugalkraft skiftevis forøger og formindsker Skinnetrykket i Forhold til Kørselshastigheden, hvorhos den ved Stempelstangens skraa Stilling fremkaldte lodrette Komposant af Stempeltrykket ogsaa forøger Skinnetrykket, saalænge Stemplet paavirkes af et Arbejdstryk, men formindsker det, naar Stemplet paavirkes af Kompressions- eller Modstryk.

Nogen større Indflydelse vil den i

Stempeltrykkenes lodrette Komposanter er derimod ret betydelige, og deres Indflydelse paa Skinnetrykket vidt forskellig, om Angrebepunkterne ligger udenfor Hjulene eller mellem disse i Krumtapakslen. I Figurerne er de afsatte paa Løbekredsen og sammensatte med de tilsvarende Komposanter fra den nævnte Centrifugalkraft, saavel for højre som for venstre Hjul. Ved deres Bestemmelse er forudsat, at Lokomotivet

bevæger sig med en Hastighed af 70 km./Time med en Fyldning i Cylinderen af 15 %, hvorefter det teoretiske Indikator-diagram er konstrueret og Stempeltrykkene fundne for de forskellige Stempelstillinger.

Den yderste Cirkel angiver i begge Figurer Hjulets Løbekreds, og ud fra denne er Resultanten af de før nævnte Kræfter afsat radielt, idet den med

det Maksimum, der for Tiden kan anvendes paa vore Hovedbaner.

Den mindre Sporpaavirkning og det mindre Hjulslid, som tillægges disse nye Lokomotiver fremfor de ældre, søges nærmere paavist i de hoesstaaende Figurer.

Skinnetrykket sammensættes i Hvilestillingen af Hjulets Egenvægt + Hjulets Belastning; under Gangen kommer her til, at den lodrette Komposant af Kontra-

Hjulet værende Kontravægt ikke have, idet den væsentligste Del af den tjener til Afbalancering af samtlige roterende Masser. Tilbage bliver derfor kun den Del af Kontravægten, der afbalancerer de frem- og tilbagegaaende Masser, og af disse bliver kun 8 % eller 20 kg. afbalancerede i Drivhjulet; alene fra den hertil svarende Kontravægt hidrører den Centrifugalkraft, som faar Indflydelse paa Skinnetrykket.

Prikker gennembrudte Kurve betegner venstre Hjul, medens den anden Kurve med Krydsene betegner højre Hjul.

Endvidere betegner Linierne med dobbelte Kryds og dobbelte Prikker den til Stemplernes Fremslag svarende Del af Løbekredsen, hvis Yderpunkter er afmærkede med Pile; enkelt Prik og enkelt Kryds gælder paa samme Maade for Stemplernes Tilbageslag. De af Kurverne indsluttede Arealer er skra-

verede saaledes, at Skraveringen fra venstre nedad mod højre gælder højre Hjul, medens Skraveringen fra højre nedad mod venstre gælder venstre Hjul, og man vil af disse skraverede Arealer i de to Figurer uden videre Forklaring faa et Begreb om, hvilken Variation Skinnetrykket er underkastet for en Hjulomdrejning ved hvert af de to Lokomotivtyper.

De for højre og venstre Hjul gældende samtidige Skinnetryk er afsatte ud ad samme Radius til Løbekredsen, og Maalestokken, som er afsat paa Radius OA til begge Sider af Punkt A. er valgt med Radius OA = det hvilende Skinnetryk = 6,500 Tons paa hvert Hjul, medens Afstanden fra Centrum til Radiens Skæringspunkt med Kurverne angiver det til Hjulets Stilling svarende totale Skinnetryk paa henholdsvis højre og venstre Hjul. Til Eksempel angiver ved Litra K Radius OC det hvilende Skinnetryk for begge Hjul, Stykket BC den ved Lokomotivets Bevægelse fremkaldte Forøgelse paa højre Hjul og Stykket CD den samtidige Formindskelse paa venstre Hjul, hvorved de bevægende Skinnetryk for denne Hjulstilling bliver henholdsvis OB = 8,35 Tons og OD = 5,85 Tons. Den ugunstigste Stilling ved Lokomotiver Litra C viser derimod et Skinnetryk for Radius OC af 7,3 henholdsvis 7,8 Tons.

I begge Figurer findes 4 Kurver, der er afsatte ud fra Centrum i den angivne Maalestok, og betegner de vandrette Paavirkninger, som under Lokomotivets Bevægelse optages af Akselkasserne; ogsaa disse Kurver viser en betydelig ugunstigere Paavirkning af Litra K end af Litra C, men da de Undersøgelser, som har ført til deres Konstruktion, endnu ikke er afsluttede, skal de ikke nærmere omtales her.

Konduitelister.

Vi har tidligere her i Bladet draget til Felts mod dette efter vor Mening lidet retfærdige Grundlag for Strafferepleje.

Da Resultaterne af Konduitelisternes Indsendelse atter i dette Foraar viser sig for os i Form af mere eller mindre for Lokomotivpersonalet forstaaelige Skrivelser fra Generaldirektorat eller Maskinchef, kan vi ikke undlade at omtale de Følelser, med hvilke disse Skrivelser omfattes af Lokomotivpersonalet.

Da Lokomotivpersonalets ansvarsfulde Gerning danner et overordentligt vigtigt Led i Sikkerhedstjenesten paa vore Jernbaner, idet dette Personales Agtpaagivenhed, Snarraadighed og sunde Beregning

af allehaande irregulære Forhold i første Række udkræves for at sikre Togets sikre Fremførelse, har det ogsaa sin store Betydning, at dette Personale opdrages i Selvstændighed og Bevidstheden om økonomisk Tryghed, saaledes at ikke Frygten for Stillingsfortabelse eller Nedsættelse bliver det dominerende i Lokomotivmandens Handlinger under dennes Tjeneste paa Lokomotivet.

I et saa uensartet sammensat Personale som Jernbanens kan det selvfølgelig ikke undgaas, at der føres streng men retfærdig Justits, og hvor der sker Overtrædelser af givne Instrukser, eller hvor Personalet paa anden Maade gør sig fortjent til Tilrettevisning for at forhindre Gentaalser, maa dette tage sin Straf, men hvor denne er udsonet, bør dette fuldt ud gælde som Kvittering for Forseelsen, saaledes at Lokomotivpersonalet bliver fri for denne inkvisitoriske Straffemaade, som Konduitelisterne i Virkeligheden kan give Anledning til, idet der som Regel ikke paapeges bestemte Forhold, i hvilke Modtagerne af ovennævnte Skrivelser sigtes for at have gjort sig skyldige i, og derfor betragtes de af Lokomotivpersonalet som en Uretfærdighed, der kun skaber Utryghed og oftest ikke føles som andet end Forfølgelse fra en nærmere eller fjernere Foresats Side.

25 Aars Jubilæum.

Den 1ste Juli fejrede vor Kollega Lokf. R. Nielsen i København sit 25-aarige Jubilæum som ansat i Banernes Tjeneste. Jubilaren blev nemlig ansat ved det sjællandske Jernbaneselskab som Fyrbøder 1. Juli 1878 efter dog først at have arbejdet paa Banernes Værksted 1 Aar og gjort Tjeneste som Reservefyrbøder i 2 Aar.

Jubilaren, der altid har været en god

Kammerat, overrasktes som Erindring fra Kolleger paa Jubilæumsdagen et Guldur med Inskription og inviteredes til et Festmaaltid, der dog først vil blive afholdt senere, da den travle Sommertid nu lægger Hindringer i Vejen for talrig Tilslutning.

Behjertet Daad.

Atter er det lykkedes 2 af vor Organisations Medlemmer ved en resolut og kæk Handling at redde 2 Menneskeliv, idet Lokomotivfører W. R. age og Lokfrb. Christiansen, der den 7. April d. A. fremførte Tog 1104, kort forinden Toget naaede Overkørselen ved Valby Langgade opdagede 2 smaa Børn i Sporet. Da Toget var et rent Godstog, kunde dette ikke bringes til Standsning tidlig nok, og Børnene vilde ufejlbarlig være blevne knuste, hvis ikke Lokomotivfyrb. Christiansen var løbet foran Maskinen og med Fare for sit eget Liv frelst Børnene.

Generaldirektoratet har tildelt saavel Lokomotivføreren som Lokomotivfyrbøderen en anerkendende Skrivelse samt en Ducør paa 20 Kr. for udvist Konduite.

Man erindrer et lignende Tilfælde, hvor Lokomotivføreren fik en Ducør paa 30 Kr. og Lokomotivfyrbøderen foruden flere Pengegaver blev Dannebrogsmænd for at frelse et Barn paa Frederikssundbanen, og maa forbauses over den Skala, hvorefter der belønnes, da man skulde mene, at lige Arbejde krævede lige Løn. Hvad Aarsagen kan være til, at de to Børns Redning takseres til mindre end Redningen af det ene Barn, vil for uindviede ikke være let at afgøre, men et er givet, at hvis det er Sparesystemets Konsekvenser, der har gjort Udslaget, da er man inde paa et Skraaplan, der kun kan skabe Misnøje og Misundelse blandt Personalet, og paa den Maade skaber man ikke et offerberedt og paapasseligt Lokomotivpersonale.

Hr. Redaktør!

I Dansk Lokomotivtidende Nr. 11 er indført en Retteise til Bladet Nr. 10, hvor jeg er bleven aført som Kilden for en Udtalelse om Talforholdet mellem Lokomotivførerne og Lokomotivfyrbøderne. Denne Udtalelse er imidlertid ikke fra mig, ej heller fra H. Christiansen, Aarhus, men fra Lokomotivfyrbøder Thomsen, København H., hvorfor det bedes rettet i først udkommende Numer af Bladet.

Ærbødigt

G. O. F. Lund,
Lokfrb. 107, Kbvh. G.

Uddrag

af

Regnskaberne for Regnskabsaaret 1902—1903 vedrørende Syge- og Begravelseskassen for Statsbanerne i Jylland og Fyn.

Regnskabsaaret 1901—1902 afsluttedes med en Kassebeholdning af 2758 Kr. 97 Øre; denne er i 1902—1903 trods forøget Statstilskud fuldstændigt opbrugt, saa at man endog har maattet overføre Udgifter til et Beløb af over 4000 Kr. til næste Aars Regnskab. Det er navnlig Udgifterne til Medicin og Sygehuspleje (herunder Behandling paa Tuberkulose-Anstalter), der i 1902—1903 er vokset stærkt, medens saadanne Poster som Pengeunderstøttelser, Lægehonorar, Begravelseshjælp og »forskellige Udgifter« (Bandager, Bade, styrkende Midler, Massage m. m.) har holdt sig nogenlunde uforandret.

Indtægt.		Udgift.			
	Kr. Ø.		Kr. Ø.	Kr. Ø.	Kr. Ø.
1. Bidrag af Interessenter i Klasse I	70,931 63	1. Pengeunderstøttelser		19,705 88	
2. do. » do. i Klasse II A.	17,433 59	2. Medicin		47,466 82	
3. do. » do. i Klasse II B.	5,507 34	3. Sygehuspleje:			
4. Statsbanedriftens Tilskud (ordinært 24,690 Kr., ekstraordinært 30,300 Kr.)	54,990 00	a. Almindelig Hospitalsbehandling	18,960 95		
5. Mulkter	1,232 34	b. Kysthospitaller	1,066 85		
6. Netto Provenu ved Salg af fundne Sager . .	1,678 63	c. Sindssygeanstalter	318 62		
7. Græsleje og Lejeafgift af Arealer	4,815 88	d. Øjen-, Øre-, Næse- og Halsklinik .	2,908 14		
8. Betaling for Adgangskort til Banen	730 00	e. Anden Klinikbehandling	2,143 83		
9. Betaling for Opslag paa Stationer og Holde- pladser	150 00				25,398 39
10. Renter	390 85	4. Lægehonorar:			
11. Tilfældige Indtægter	67 50	a. Almindeligt Lægehonorar	45,130 39		
	157,927 76	b. Honorar til Special. i Øjensygdom .	2,350 40		
Aarets Underskud (jfr. nedenstaaende Anm.)	2,755 60	c. do. til do. i Øre-, Næse- og Hals- sygdomme	2,643 00		
	160,683 36	d. do. for anden Specialistbehandl. samt Accouchementsforretn.	1,877 17		52,001 06
		5. Begravelseshjælp			5,960 00
		6. Befordringsudgifter:			
		a. Dræsine- og Troljekørsel	1,542 61		
		b. Vognkørsel	1,031 53		
					2,574 14
		7. Kontorudgifter			812 91
		8. Anskaffelse og Vedligeholdelse af Inventar .			40 40
		9. Rejsseudgifter for Bestyrelsen			430 00
		10. Forskellige Udgifter:			
		a. Bandager, Bind o. l.	1,636 71		
		b. Bade	1,418 69		
		c. Styrkende Midler, Vin, Bornemel, mineralske Vand o. l.	669 37		
		d. Luftpuder, Sprøjter, Doucher og andre Apparater	152 19		
		e. Massage og Elektrisering	2,186 96		
		f. Diverse	229 84		
					6,293 76
					160,683 36

Anm. Aaret har i Virkeligheden givet et Underskud af 25,569 Kr. 97 Øre, idet 18,600 Kr. af det under Indtægtspost 4 optagne ekstraordinære Tilskud af 30,300 Kr. er særligt bevilget ved Tillægsbevillingsloven for 1902—1903 til Dækning af Sygekassens Underskud, og et Udgiftsbeløb af 4,214 Kr. 37 Øre (Medicin 383 Kr. 78 Øre, Sygehuspleje 3,128 Kr. 00 Øre, Lægehonorar 170 Kr. 00 Øre, Begravelseshjælp 40 Kr. 00 Øre, Befordringsudgifter 79 Kr. 50 Øre, Forskellige Udgifter 413 Kr. 09 Øre) vedrørende nærværende Regnskab paa Grund af manglende Midler har maattet føres til Udgift for Regnskabsaaret 1903—1904.

STATUS.

Beholdning i Kassen i Aarhus den 31. Marts 1903	Kr. Ø.	Sygekassens Kapital den 31. Marts 1903	Kr. Ø.
	3 37		3 37

Aarhus Afdelings Skovtur.

Efter Bestemmelsen afholdt Aarhus Afdeling sin Skovtur den 18de Juni. Denne, der foregik pr. Dampskib til Ørnereden, Selistria, Varna og Frederikshøj, var særdeles vellykket.

Klokken 2 samledes ca. 60 Damer og Herrer ved Dampskibsbroen, hvor et Øjeblik efter »Marselisborg« ankom og tog disse om Bord og derpaa sagde Aarhus Farvel og stod ud af Havnen, ud i den dejlige Aarhus Bugt langs Kysten af det prægtige, skovklædte Landskab. Vejret var ikke saa blidt som det kunde have været, en lille Regnbyge en Gang

imellem ledsaget af nogle stærke Vindstød fik »Marselisborg« til at neje og rulle i den oprørte Sø, — dog bemærkedes det ikke, at Neptun fik noget Udbytte af sine Anstrengelser for at gøre sig bøs.

Ankommen til Ørnereden serveredes med Kaffe, hvorefter Sangkvartetten sang nedenstaaende Velkomstsang. Sangen, der gjorde megen Lykke, er forfattet af Lokfrb. Harder Petersen.

Efter at Selskabet en Times Tid havde set sig om ved Ørnereden, spadseredes til Selistria, hvor der serveredes med Øl og Sodavand, og Bakke op og Bakke ned igennem den prægtige Skov gik det videre over Varna til Frederiks-

høj, i hvis festsmykkede Spisesal man Kl. 7¹/₂ gik til Bords. Den ypperlige Stemning, som havde hersket paa hele Turen, kulminerede her ved Udbringelsen af en Masse Skaaler og Lever, som det her vilde blive for vidtløftigt at notere, dog skal bemærkes, at Hr. Maskininspektør Duseberg, som Tak for en for ham og hans Hustru udbragt Skaal, i velvalgte Ord udbragte en Skaal for et godt Samarbejde, og Hr. Lokfrb. V. Hansen i en ypperlig lille Tale og med begejstrede Ord udbragte et Leve for vor fælles Moder, vort skønne, kære Fædreland, hvortil Forsamlingen gav sin Tilslutning ved staaende at afsynge »Der er et yndigt Land«.

Efter at Formanden Hr. Bailey havde ønsket Velbekomme, begav Selskabet sig ud i det smukke Haveanlæg, hvor Kaffen serveredes, men snart kaldte Musikkens lokkende Toner til Dansen, og gamle og unge svingede sig med Liv og Lyst til Kl. 1, hvorefter enhver gik til sit med Bevidstheden om at have tilbragt en behagelig og gemytlig Dag.

At det lykkedes saa mange at faa fri fra Tjenesten for at deltage i Festen skyldes den store Imødekommenhed og Velvillie, som blev udvist af d'Hr. Maskininspektør Duseberg og Lokomotivmester Bailey, og det beviser tillige det gode Forhold, som er til Stede ved Maskinafdelingen i Aarhus. **H. C.**

Velkomstsang.

Velkomstsangen lyder
ud i Skovens Hal,
vær Velkommen byder
vi med Toners Tal;
under grønne Væld
vi til sildig Kvæld
fejre vil en Dag
i et muntert Lag.

Her paa Ørnereden,
her ved Bjerg og Dal
Bølgens Slag forneden
herlig er og sval;
her ved Klippekystr
vi med kraftig Røst
byder hver især:
vær velkommen her.

Herligt her i Skoven,
høre Fuglesang,
Vindens Sus foroven
sælsomt lyde kan;
i det bløde Løv
dufter Blomsterstøv,
og hver lille Blomst
byder os Velkomst.

Gid den Dag maa blive
rig paa Glæde stor,
holde højt i Live
vor Forenings Ord:
Enighed gør stærk,
Kundskab Underværk,
Hjælp hver Kvinde, Mand,
hjælp os, hæv vor Stand!

Nordisk Lokomotivmands- Forbund.

Præsidenten har gennem Lokomotivmanna- og Maskinist-Tidning tilstillet den danske Forbundsbestyrelse følgende 6 Punkter til Besvarelse:

1. Er Tjenestegøringsforholdene for Togtjenesten tilfredsstillende

2. Er Eksamensspørgsmaalet nøjagtig løst.
3. Anses Tiden for Lokomotivpersonalets Pensionering at staa i et rimeligt Forhold til Tjenesten.
4. Ønskes Lokomotivmanna- og Maskinist-Tidning som obligatorisk Fag- og Foreningsorgan for dansk og norsk Afdeling ogsaa paa Deres Sprog.
5. Hvor og naar skal næste Lokomotivmands-Kongres afholdes.
6. Forslag om en Kandidat til Præsidentværdigheden.

De 3 første Punkter har allerede faaet sin Besvarelse, som det vil ses af Lokomotivtidende Nr. 11 for 1903 under Punkt 1 a: 1, 4 og 5 paa Forbundsbestyrelsesmødet den 25. Maj d. A.

De 3 sidste Punkter er tilstillet samtlige Medlemmer af Forbundsbestyrelsens danske Afdeling til Udtalelse.

Fredericia, den 25. Juni 1903.

L. Mauritzen,
Sekretær.

Hr. Redaktør!

Herved tillader jeg mig at anmode Dem om at oplyse i et af de første Numre af Lokomotivtidende, at det Byggeselskab, der forsøgte oprettet indenfor de københavnske Lokomotivførere, desværre maa betragtes som opgivet, idet Grundene i Godsbanegaardens Nærhed bliver holdt i en saa høj Pris, at Huslejen — ligesom i de almindelige Lejeboliger — bliver for dyr. Opførelse af Husene i en større Afstand fra Godsbanegaarden savner — efter derom indhentede Oplysninger — Tilslutning hos de Interesserede. Med Tak for Optagelsen tegner jeg

Højagtelsesfuld
V. Mottlau.

Meddelelse

til

Afdelingsbestyrelserne

Da det er meddelt Redaktionen, at ikke alle Driftsbestyrere ved de private Jernbaner erhoder nærværende Blad, bedes de ærede Afdelingsformænd foranledige, at samtlige under de respektive Afdelinger liggende Privatbaners Driftsbestyrere og Maskinmestre samt Statsbanernes Maskininspektører, Maskiningeniørassistenter, Lokomotivmestre og Lokomotivformænd erhoder et Eksempplar af Bladet hver Gang, selv om den paagældende Banes Personale ikke staa som Medlem af vor Organisation.

Samtidig anmodes d'Hr. Afdelingsformænd om inden den 10. Juli d. A. at

opgive, hvor mange Eksemplarer af Bladet der er nødvendig for den dem underlagte Afdeling, samt senere i betimelig Tid meddele eventuelle Ændringer. **R e d.**

FORSKELLIGE MEDDELELSER.

Beklædningsspørgsmaalet. Da dette Spørgsmaal har saavel pekuniær som sanitær Betydning for Lokomotivpersonalet, er der i indeværende Maaned atter tilstillet saavel Generaldirektorat som Maskinchef fornyet Andragende om Beklædning til Lokomotivpersonalet, og man maa haabe, at dette Spørgsmaal maa kunne løses til Lokomotivmændenes Tilfredshed.

En Telefonsamtale. Der er tilstillet os følgende Brudstykke af en ganske karakteristisk Telefonsamtale mellem to københavnske Depoter.

En Foresat af 6te Trin (højred i Kammen af Tjenesteiver) ringer sit Nabo-depot op. »Hallo! Maa Lokomotivfører N. N. køre sin Tur?«

En Foresat af 3die Trin (med størst mulig Flegma): Hm. — Lokomotivfører N. N. — Tja! — hvorfor ikke? — har han gjort noget?«

1ste Foresat (lidt mindre ivrig): »Ja, gjort noget, — ja, det var jo ham der var Skyld i — — ja, jeg mener, det var jo ham, Uheldet skete for i H.«

2den Foresat: »Ja, F pine mig maa han køre!«

— Tableau!

Det kan man kalde misforstaaet Tjenesteiver.

Fredericia Afdeling afholder Generalforsamling Torsdag den 16. Juli d. A. Kl. 8 Eftermiddag pr. paa Etablissement »National«. Dagsordenen vil senere blive bekendtgjort gennem Opslag. Forslag, der ønskes behandlet, maa være Formanden i Hænde senest den 10. Juli d. A. **Bestyrelsen.**

Beskæftigelse.

En pensioneret Jernbanemand, der har Dagen til sin Raadighed, og som vil tage Ophold i Fredericia, kan faa en let Plads ved Kontorarbejde (Kasserervirksomhed) ved at indlægge Billet mrkt. »Kasserer« paa nærværende Blads Kontor.

Bytning.

Undertegnede søger paa Grund af Giftermaal at bytte med en ugift I Kl., eksamineret II eller III Kl. Fyrbøder til at rangere i Odesund Nord.

H. Jensen,
Fyrbøder I Nr. 299.